

3 OKT 2018

Zorginstituut Nederland

2018. 00386

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2018048164

Datum 3 oktober 2018
Betreft **Definitief** advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2018031864

Onze referentie
2018048164

Uw referentie
201800386

Uw brieven van
21 juni en 21 september 2018

Geachte heer

Hierbij bevestig ik de ontvangst van het verslag van de hoorzitting van 12 september 2018.

Vraag naar aanleiding van de hoorzitting

In het hoorzittingsverslag wordt aangegeven dat de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een aangepaste stoel, zoals omschreven in het 'programma van eisen' in de brief van 3 juli 2017 van de ergotherapeut, wordt voorgelegd aan het Zorginstituut. In geschil blijkt niet alleen de elektrisch verstelbare hoofdsteun te zijn maar ook de elektrisch verstelbare lendesteun en een antidecubitus zitkussen.

Beantwoording vraag

In het hoorzittingsverslag wordt verder door verweerder aangegeven dat verweerder in 2016 heeft toegezegd een machtiging toe te kennen voor een aangepaste stoel en dat bepaalde aanpassingen volgens verweerder niet ten laste van de zorgverzekering vergoed kunnen worden. Daarnaast geeft verweerder aan dat 'bovendien telkens een stoel met andere aanpassingen aangevraagd wordt'. Het programma van eisen is echter al meer dan een jaar geleden opgesteld (3 juli 2017), dus niet recent gewijzigd. Ook een aanvraag voor een antidecubitus zitkussen bestaat al langer. Blijkens de bij het dossier gevoegde stukken wordt zowel in 2014 als in 2015 door een (andere) ergotherapeut al een antidecubitus zitting geadviseerd, niet alleen omdat de zitting voor verzoekster te hard voelde, maar ook omdat er drukplekken op het zitvlak ontstonden.

In het voorlopig advies van 11 juli 2018, betreffende de hoofdsteun, heeft het Zorginstituut aangegeven dat uit de informatie van de, ook nu bij het hoorzittingsverslag gevoegde, brief van 3 juli 2017 van de ergotherapeut opgemaakt kan worden dat "verzoekster, gezien haar functiebeperkingen

waaronder met name optredende spasmen, voor een juiste zithouding, en ook afwisseling van zithouding om beginnende spasmen te voorkomen c.q. in de kiem te smoren, is aangewezen op een aangepaste stoel. Deze stoel is adequaat, gezien de functiebeperkingen van verzoekster, als deze verschillende zithoudingen kan bieden en elektrisch verstelbaar is. Naast eerder genoemde aanpassingen moet de aangepaste stoel dan ook tevens voorzien zijn van een elektrisch verstelbare hoofddeun."

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
3 oktober 2018

Onze referentie
2018048164

Met het voorlopig advies is bedoeld op een aangepaste stoel met het gehele programma van eisen zoals beschreven in de brief van 3 juli 2017. Bij het verstrekken van een aan functiebeperkingen aangepaste stoel dient de *gehele stoel* adequaat te zijn om de functiebeperkingen te compenseren, met inbegrip van de in het programma van eisen genoemde eigenschappen.

De verstelbaarheid van rugleuning, lumbaalsteun en hoofddeun, bij de reeds aangepaste stoel, zijn in dit geval niet bedoeld om, zoals bij een gewone 'relaxfauteuil' het geval is, de stoel in ruststand te brengen, maar dienen om de bij de aandoening van verzoekster (multiple sclerose) optredende spasmen tegen te gaan en dus, in combinatie met aanpassingen om het zijwaarts overhellen te voorkomen, de functiebeperkingen van verzoekster te compenseren.

Conclusie

Ook voor wat betreft de elektrisch verstelbare lendesteun en het antidecubitus zitkussen adviseert het Zorginstituut het verzoek toe te wijzen.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2018034891

Datum 11 juli 2018
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2018031864

Onze referentie
2018034891

Uw referentie
201800386

Uw brief van
21 juni 2018

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 21 juni 2018 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de kosten van een elektrisch verstelbare hoofdsteen ten behoeve van een aangepaste stoel.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel B.17 van de zorgverzekering omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering.
- Een aangepaste stoel is een hulpmiddel als bedoeld in artikel 2.6, onderdeel e, j° artikel 2.12 van de Rzv.
- In het Reglement Hulpmiddelen zijn nadere voorwaarden gesteld aan het verkrijgen van hulpmiddelen, waaronder een aangepaste stoel.

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
11 juli 2018

Onze referentie
2018034891

Aanvraag

Verzoekster heeft progressieve MS en is in 2014 betrokken geweest bij een ongeval met sindsdien toename van spasmen. In de periode vanaf oktober 2013 heeft zij een aangepaste stoel verstrekt gekregen, welke ondanks vele aanpassingen nooit het gewenste resultaat heeft behaald. Nadat zij een geschil bij de SKGZ aanhangig maakte heeft de zorgverzekeraar een huisbezoek afgelegd waarna deze zich bereid verklaarde een aangepaste stoel te leveren. In geschil is nu een elektrisch verstelbare hoofdsteun (elektronische topswing hoofdsteun) voor deze stoel.

Afwijzing verweerder

Verweerder stelt dat de elektrische hoofdsteun niet is aan te merken als een aanpassing als bedoeld in de regelgeving (specifiek polstering, abductiebalk, arthrodesezitting en/of pelottes voor zijwaartse steun). Voorts wijst verweerder het aangevraagde af omdat sinds het huisbezoek van 2016 geen wijziging in de situatie is geweest en omdat de hoofdsteun niet door de ergotherapeut was opgenomen in de aanvraag en ook niet nodig is als compensatie van het zitprobleem. Volgens verweerder zou er alleen aanspraak bestaan op een aangepaste stoel bij functiebeperkingen bij het zitten en niet om een zo optimaal mogelijke relaxhouding of om het rusten in ligstand zo optimaal mogelijk te ondersteunen.

Advies ergotherapeut

In het ergotherapeutisch advies van 3 juli 2017 geeft de ergotherapeut aan dat verzoekster aanzienlijk beperkt is in haar bewegingsmogelijkheden als gevolg van onvoldoende kracht, spasmen, contracturen en pijn. De spasmen treden op onvoorspelbare momenten op, van heel frequent tot uren niet, en gaan gepaard met vreselijke pijnen vanuit boven in de rug tot in de tenen. Zij moet de houding dan per direct kunnen aanpassen, aangezien de pijn door houdingsverandering vermindert. Dit moet snel gebeuren om de negatieve spiraal van toenemende spasme en pijn te doorbreken. Zij is niet in staat op eigen kracht van houding te veranderen. De gevraagde stoel moet verzoekster dan ook niet alleen ondersteunen bij het opstaan en gaan zitten, maar ook moet deze voorzien zijn van elektrische verstellingen opdat zij zelfstandig van zithouding kan veranderen. Tijdens houdingsveranderingen is het noodzakelijk dat de onderlinge samenhang (lumbaalsteun, hoofdsteun, zitondersteuning, afhankelijk van de rugleuninghoek) juist afgestemd is.

Beoordeling

Uit de informatie van de ergotherapeut van 3 juli 2017 kan opgemaakt worden dat verzoekster, gezien haar functiebeperkingen waaronder met name optredende spasmen, voor een juiste zithouding, en ook afwisseling van zithouding om beginnende spasmen te voorkomen c.q. in de kiem te smoren, is aangewezen op een aangepaste stoel. Deze stoel is adequaat, gezien de functiebeperkingen van verzoekster, als deze verschillende zithoudingen kan bieden en elektrisch verstelbaar is. Naast eerder genoemde aanpassingen moet de aangepaste stoel dan ook tevens voorzien zijn van een elektrisch verstelbare hoofdsteun.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is, of verzoekster in dit geval aanspraak heeft op het gevraagde.

Aanspraak

Uit artikel 2.6, onderdeel e, j° artikel 2.12 van de Rzv volgt dat aanspraak op een aan functiebeperkingen aangepaste stoel bestaat als een verzekerde functiebeperkingen heeft, gerelateerd aan het bewegingssysteem, zoals bijvoorbeeld een ernstige balansstoornis of spasticiteit, en als verzekerde niet uitkomt met een stoel die voldoet aan de normale ergonomische eisen. Een aangepaste stoel betreft een stoel die voorzien is van specifieke, aan deze functiebeperkingen aangepaste voorzieningen zoals specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting en/of pelottes voor zijwaartse steun. Een stoel die niet is voorzien van genoemde specifieke aanpassingen komt voor eigen rekening van de verzekerde.

Ingevolge artikel 2.12, eerste lid, onderdeel b, onder 3 is een aangepaste stoel een voorbeeld van een hulpmiddel dat *een compensatie biedt voor beperkingen in het veranderen en handhaven van lichaamshouding*.

Adequaat hulpmiddel

Een verzekerde heeft ingevolge artikel 2.9, eerste lid, van het Bzv (te allen tijde) recht op een goed functionerend hulpmiddel, passend bij de beperking van de verzekerde (dus adequaat).

Aangaande het criterium van adequaatheid heeft de CRvB overwogen dat een hulpmiddel geschikt moet zijn om de beperkingen/belemmeringen van verzekerde in aanvaardbare mate te compenseren, alsmede de concrete feiten en omstandigheden waarin de individuele verzekerde op het gebruik ervan is aangewezen.¹

Beoordeling

Gelet op de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering en gelet op het advies van de medisch adviseur is het Zorginstituut van mening dat verzoekster is aangewezen op een aangepaste stoel zoals bedoeld in de regelgeving en dat deze voor verzoekster pas adequaat is als deze tevens is voorzien van een elektrisch verstelbare hoofdsteun. Alleen een elektrisch verstelbare hoofdsteun maakt niet dat sprake is van een aangepaste stoel, maar als reeds sprake is van een aangepaste stoel wegens andere aanpassingen, maakt een elektrisch verstelbare hoofdsteun onderdeel uit van deze aangepaste stoel en onderdeel uit van de aanspraak *als een verzekerde daar redelijkerwijs op is aangewezen*. Deze aangepaste stoel zou immers zonder een elektrisch verstelbare hoofdsteun niet adequaat zijn voor de betreffende verzekerde. Dit is in casu het geval.

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
11 juli 2018

Onze referentie
2018034891

¹ CRvB, 15 augustus 2007, 05/5963 ZFW en CRvB, 19 september 2007, 06/1478 ZFW.

Het advies

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken en beoordeeld of verweerder terecht het gevraagde heeft afgewezen. Gelet op bovenstaande is het Zorginstituut van mening dat verzoekster is aangewezen op een aangepaste stoel met inbegrip van een elektrisch verstelbare hoofdsteun.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
11 juli 2018

Onze referentie
2018034891